

עסקים ולומדים

זווית יהודית אקטואלית לקהילת אנשי העסקים

פרשת מסעי. ב' באב התשע"ו

לצאת אל המסע

פרשת "מסעי" מגוללת את נדודי עם ישראל במדבר, כמאמר הפסוק הפותח: "ויכתב משה את מוצאיהם למסעיהם על פי ה', ואלה מסעיהם למוצאיהם". בפסוק מופיע צמד המילים "מוצאיהם למסעיהם" פעמיים, כל פעם בסדר אחר, והשאלה היא כמובן מדוע.

אחת התשובות האפשריות לשינוי טמון במילים "על פי ה'". הווי אומר: חלקו הראשון של הפסוק נובע מהפרספקטיבה של הקב"ה, בעוד החלק השני מיצג את המבט של העם. העם ממוקד ביעד. כשנסעו ציפו לחנייה וכשחננו חשבו מתי שוב ייסעו ולאן. מבחינת ה', לעומת זאת, לכל מסע יש תכלית. העם אף פעם לא מסופק בנוגע למצב בו הוא נמצא בבחינת "מסעיהם למוצאיהם" – תכלית המסע היא להגיע למוצא הבא.

החיים עצמם הם מסע של חוויות, ניסיונות, אתגרים והישגים. מדד ההצלחה של בני האדם נעוץ לרוב אך ורק בתחום ההישגים. אדם המשתדל מאוד בעבודה מסויימת, אך איננו משיג את התוצאות המקוות, בדרך כלל יפטר. גם אם התלמיד מתאמץ בלימודים אך נכשל במבחנים, ההשלכות ברורות.

אצל הקב"ה המדדים הם אחרים. אדם לא נבחן על פי הישגים אלא לפי המאמץ, ההשתדלות וההתחייבות להשתפר. הקב"ה מחשיב את ההתמודדות עם הנפילה, לא פחות מההצלחה. אדם שמנסה אך נכשל, אך איננו נכנע לחולשותיו, או גרוע מכך הופך אותן לתיאוריה, הוא המנצח האמיתי אצל ריבונו של עולם.

בתפילה אותה נהוג לומר בסיום מסכת כתוב: "אנו עמלים והם עמלים. אנו עמלים ומקבלים שכר והם עמלים ואינם מקבלים שכר". משפט זה מעורר תמיהה. האם גוי איננו מקבל שכר עבור עמלו וטרחתו? התשובה נעוצה בהבדל שבין העולם המעשי לעולם הרוחני. בעולם המעשי יש תמורה רק על עמל והישגים. בעולם תיקון המידות והרוח, לעומת זאת, ישנו תגמול רב גם על הדרך והמאמץ, גם כשאלה לא נושאים פרי כמצופה.

הקב"ה מכון אותנו לחיים של "מוצאיהם למסעיהם", כשהעיקר הוא לצאת מאזורי הנוחות אל ההתמודדות והמסע. כמו אברהם אבינו שיצא מארץ מולדתו באור כשדים ולא ידע לאן יגיע, עלינו לאתגר את עצמנו שוב ושוב בקבלות טובות והחלטות שאינן טבעיות לנו ברגע הראשון. זוהי מהות צלם אלוקים שבאדם המסוגל לפתח ולחדד את מידותיו וכישרונותיו מדי יום ביומו.

בהקדמתו לספרו "ליקוטי מוהר"ן" מביא ר' נחמן מברסלב שיר ובו משל על פיל שאיננו יכול לזוז ממקומו משום שהוא קשור בחבל ליתד התקועה באדמה. מבחינה אובייקטיבית הפיל כל כך גדול ועוצמתי שדי בתנועת רגל קטנה שלו כדי לעקור את היתד ממקומה. מדוע אם כן הוא איננו עושה זאת ובורח? התשובה היא משום שהוא אולף לחשוב מאז היה קטן שהוא איננו מסוגל להזיז את היתד. כשהפיל היה קטן, קשרו את רגלו בפעם הראשונה ליתד. הוא ניסה לברוח אבל לא היה בכוחו אז לעקור את היתד. עם הזמן הבין הפיל כי היתד מסמלת את גבולות התנועה שלו. קוטר המעגל שסביב היתד זהו המרחק הגדול ביותר שאילו הוא יצליח אי פעם להגיע. המשל מובן: בני האדם לא פעם מגבילים את עצמם בשל אמונות ישנות וכישלונות עבר.

גם בסיפור המסעות של עם ישראל במדבר יש עליות וירידות. "ויסעו מהר שפר" (כלומר יצאו ממקום טוב מלשון שפיר) "ויחננו בחרדה" (הגיעו למקום חדש שגרם להם חרדות). החרדה מכישלון מונעת התקדמות בחיים. התורה ממשיכה: "ויסעו מחרדה, ויחננו במקהלות". המילה "מקהלה" באה מתחום המוזיקה וההרמוניה אך גם מהמילה "קהילה". כמו תפקידו של המנצח בתזמורת, תפקידו של המנהיג הוא להבטיח את ההרמוניה שבה ישנה התקדמות אצל הכלל והפרט באמצעות מעבר מתמיד ממוצא למסע.

הרב אריאל קונסטנטין הוא רב בית הכנסת הבינלאומי "בית אל" בתל אביב ויו"ר עמותת מציון - המכון לציונות ומורשת ישראל; יועץ רבני בארגון רבני צהר

בארגון רבני צהר חברים למעלה מ-1,000 רבנים ואנשי חינוך, הפועלים בהתנדבות לקדם זהותה היהודית של מדינת ישראל, מתוך הידברות ושותפות. ארגון רבני צהר מבוסס על עקרונות של יושרה ונאמנות למדינה, תוך מחויבות להלכה ולמסורת היהודית.

ארגון צהר מזמין אותך להיות שותף באיחוד החברה הישראלית ובעיצוב דמותה היהודית של מדינת ישראל

לתרומות ולתמיכה בפעילויות של צהר: 1800-071-414 | www.tzohar.org.il

חפשו אותנו ב-f